(Nro. 230.)

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Nro. 116. 9. Października 1820.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia d. 28. Września. — Względem dalszego pobytu Nayiaśnieyszego Dworu w Peszcie zawiera gazeta wychodząca w Budzie z d. 24. Września co następuie: Nayiaśnieysi Cesarstwo bawią tu ciągle. Większą część dnia 20. t. m. przebyli N. Cesarstwo wraz ze wszystkiemi wysokiemi Osobami w pobliskiem Promontorium u Jego Królewicowskiey Mci Xięcia Albrechta Sasko-Cieszyńskiego, iedli tam obiad, oglądali tamże iakoteż i na wyspie Csepel różne osobliwości natury, byli obecnymi zabawom kraiowym, między innemi łowieniu wyzów na wyspie wspomnioney, co wszystko urządzić kazał Królewicowska Mość Xiąże Albrecht iako właściciel tego Państwa dla przyięcia Nayiaśnieyszych gości. W dniu następuiącym nieposłużyła pogoda, deszcz padał, Jego Cesarska Mość poświęcił ten czas sprawom Państwa i dawał posłuchanie. Cesarzowicowskie Mcie, Arcy-Xiąże Następca i Franciszek, zwiedzili obadwa razem na d. 21. obóz, a popołudniu sam Cesarzowicowska Mość Franciszek obeyrzał nowe koszary artyleryi. Dnia 22. przed południem Cesarzewicowska Mość Arcy-Xiąże Następca Tronu, w towarzystwie swoiego Wielkiego Ochmistrza, Hrabiego Bellegarde udał się do starey Budy i oglądał tamże woyskowe urządzenia; pod ten czas Cesarzowicowska Mość Arcy-Xiąże Franciszek zaszczycił obecnością swoią w towarzystwie Szambellana swoiego P. Görög i swego nauczyciela, biblijotekę i wszystkie Muzea Uniwersytetu Królewskiego.

Dnia 19 iak iuż donieśliśmy był pierwszy popis woyskowy w obecności N. Pana, Cesarskich i Królewskich Xiążąt w obozie pod Pesztem. W dniu tym czyniły obroty bataliony grenadyierów Soupera i Pireta, tudzież pułki: Lotaryński Kirassyierów i Huzary Palatyna. Nazaiutrz popisywały się znowu przed N. Panem i innemi wysokiemi Osobami pułki: Huzary Frederyka Wilhelma, lekkie dragony Nostiza, Dragony Toskańskie i Kiryssyiery Walmodena. Nayiaśnieyszy Pan ponowił oświadczenie swoiego zupełnego zadowolnienia z powodu postawy, dokładnych obrotów i w każdym względzie z dobrego stanu woyska, które w imieniu całego woyska Austryiackiego wystawiło we wszystkich poruszeniach zręczność swoią do podziwienia i sprawdziło wyszczególnienie i dawną iego sławę. Obozem dowodzi iak iuż wiadomo Królewicowska Mość Arcy-Xiąże Ferdynand d'Este; pod nim Marszałkowie Porucznicy: Hrabia Radetzki, Baron Splenyi, Baron Kroyher, Baron Mariani i Hrabia Civalart, tudzież wielu Brygadyierów.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Jeneralny Kapitan Nowey-Granady Mac-Gregor pozwolił nie tylko osiadać żydom w tym kraiu, ale oraz i używać wszystkich praw politycznych właściwych innym obywatelom i wolnego wyznania ich Religii.

Portugaliia Brazyliia i Algarbiia.

Oto są naynowsze wiadomości względem stanu rzeczy w Portugalii, które Monitor zawiera z d. 16. b. m. „Podług naynowszych i naypewnieyszych wiadomości z Lizbony z d. 3. Września poruszenie zdziałanie przez woysko w Oporto nie zostało naśladowane w Stolicy; woyska rozłożone na leżach w południoowey części Królestwa nierówne licznieysze iak owe będące na północy, nie poszły za tych przykładem, lecz przeciwnie dały iawne zapewnienia wierności. W pośrod tych okoliczności, Reiencyia stosownie do prawa udzielonego sobie przez pełnomocnictwo, ogłosiła zwołanie Stanów (*Cortes*), aby się naradzić z niemi nad potrzebami chwilowemi i maiącemi się przedsięwziąć środkami. Przez to postępowanie nayszczęśliwszych oczekuią skutków.“

Dziennik rozpraw z d. 15. udziela

względem wypadków Portugalskich co następuie:

„Pospieszamy udzielić wiadomości i objaśnień o powstaniu Portugalskiem, z pewnego pochodzących źródła a zawartych w liście odebranym z Lizbony z daty 3. t. m."

„Wybuchłe powstanie w Oporto nierozciągło się daleko za to miasto, ponieważ stolica Królestwa, Prowincyie: Tras-os-Montes, Beira-Alta, Alenteio i Algarbia a mianowicie twierdza Elvas niemiały zupełnie udziału do powstania."

„Pewną iest rzeczą, iż Jenerał Hrabia Amarante Gubernator Prowincyi Tras-os-Montes zgromadził swoie woyska i postanowił wyruszyć przeciwko Oporto. Jenerał Victoria dowodzący w Prowincyi Beira, i Jenerał Lobo Gubernator twierdzy Elvas naydzielnieysze przedsięwzięli środki; Reiencyia z niewzruszoną stałością sprawuie swoie powierzone sobie od Króla obowiązki, i wszystkich będących w iey mocy używa sposobów dla nawrócenia obłąkanych umysłów i wstrzymania powstania."

„Z resztą należy się bardzo strzedź i nie zawierzać przesadzonym wiadomościom, które rozszerzano nieustannie o Portugalii, i niewypuszczać z pamięci tego, iż podczas, gdy głoszono, że Lizbona wystawioną była zgrozom nierządu i że płynęła krew dwóch tysięcy ofiar stolica ta zupełnego doznawała pokoiu."

Dziennik rozpraw z d. 17. Września zawiera wiadomości z Lizbony do d. 6. t. m. podług którego do wspomnionego dnia zupełna spokoyność w tem mieście panowała i niezaszły naymnieysze poruszenia rewolucyyne.

W Falmouth odebrano wiadomość z Oporto sięgaiącą do d. 31. Sierpnia przez okręt, który tamże zawinął. Pod ten czas rozchodziła się wieść w Oporto, że Jenerał Pamplona, który chciał przeciwko powstańcom wyruszyć, opuszczony został od swoiego woyska w Aveyro i że pułk 11 stoiący w Leyra zaprzysiągł Konstytucyię; równie mowiono wtedy, że Margrabia Amarante Gubernator Prowincyi Tras-os-Montes oświadczył się przeciwko rokoszanom.

Dziennik narodowy w Oporto z d. 28. Sierpnia zawiera wiele aktów przystąpienia do uchwał tameczney Junty tymczasowey, ogólnie zaś z Prowincyi Entre Minho e Douro, z czego wnieść można, że powstanie to nawet w Prowincyiach północnych Tras-os-Montes i Beira mało lub żadnych nieuczyniło postępów.

Hiszpaniia.

Wiadomości z Madrytu datowane pod d. 1. Września umieszczone w Dzienniku Paryzkim donoszą, że słychać tam o nowey zmianie w Ministeryium. Mowiono o wystąpieniu Ministra Skarbu Arguellas. Minister Woyny nie był ieszcze mianowany. Usunienie tego Ministra (Margrabiego de las Amarillas) obchodzili Officerowie załogi Pampelunskiey ucztą. Okręt przybyły do Kadyxu miał przywieść wiadomość, że w Buenos-Ayres ogłoszoną została Konstytucyia.

Kostytucyionista z d. 23. Sierpnia donosi, iż na d. 20. t. m. było pierwsze publiczne posiedzenie towarzystwa naukowego Hiszpańskiego: Atheneum, na którym było obecnych wiele osób płci obciey. P. Martin Ferando zagaił takowe mową względem pożytków towarzystw patryiotycznych i literackich i wpływu płci piękney na obyczaie i kraiowe urządzenia; pocżem P. Santiago Sonalo odczytał obszerną i uczoną rozprawę o sądach przysięgłych; posiedzenie zamknął P. Jose Joaquin de Mora wezwaniem do płci piękney.

Wyrok Stanów (*Cortes*) zapadły w sprawie Margrabiego de Castelar (obacz numer 207/105 gazety naszey) dał powod wielu podrzadnym Officerom do podania przełożeń Stanom (*Cortes*), w których oskarzaią częścią Rząd, częścią swoich Naczelników o naruszenie Konstytucyi. Z resztą ani Rząd ani Stany (*Cortes*) nie mogły ieszcze oznaczyć, który Trybunał ma sądzić Margrabiego. Stany (*Cortes*) odsełaią zawsze rozstrzasnienie to do Rządu a ten do Stanów.

Codziennie odbieraią Stany (*Cortes*) prosby od właścicieli grontów, których dzierżawcy wykładaią sobie nowe prawa, iakby owym właścicielom grontów nie byli obowiązani płacić z dzierżawy. Podobnego oporu doznaie Rząd przy poborze podatków, przywiązanych do dziesięcin duchownych. Dochody pochodzące z cła i różnych monopoliów zmnieyszyły się mocno, ponieważ pomimo ponowionych rozkazów nie udało się Rządowi zapobiedz przemycaniu i wstrzymać publiczną sprzedaż tabaki.

Podług wiadomości z Walencyi, wydał Rząd rozkazy przewiezienia Jenerała Elio do Katalonii, gdzie przeciwko niemu ma się rozpocząc sprawa. Jeneralny Kapitan Walencyi dla spełnienia tego rozkazu, żądał dwóch pułków pod swoie rozkazy, ponieważ obawiał się, aby mieszkańcy Walencyi nie sprzeciwiali się odiazdowi Jenerała Elio. Obaw

ta nie była bezzasadną; albowiem gdy po ponowionych rozkazach Rządu miał bydź odesłany Elio tylko pod zasłoną gwardyi narodowey, oparł się Lud, przyszło do utarczki krwawey, przyczem zginąć miało 60 ludzi z gwardyi narodowey.

Stany (*Cortes*) uchwaliły wyrok względem pensyy uwolnionych urzędników cywilnych i woyskowych. Pensyia naywiększa dla Officerów naywyższego stopnia ma bydź 5000 ZR. Urzędnicy cywilni otrzymaią po wysłużeniu 12 do 20 lat połowę ostatecznie przez nich pobieraney pensyi, po 20 aż do 30 lat dwie trzecich części, a którzy służą więcey iak lat 30 całą pensyię. Pensyie tych, którzy nie pobieraią więcey nad 7 do 800 ZR. nie będą zmnieyszane. Pensyionaryiusze obrachowawszy czas, który ieszcze wedle podobieństwa do prawdy żyćby mogli, żądać mogą zebrania ogólney pensyi iako kapitału i za takowy kupić dobra narodowe.

Stany (*Cortes*) dały iuż zezwolenie czterem posiadaczom majoratów sprzedania dóbr składaiących takowe.—Kommissyia Stanów (*Cortes*) wniosła, aby przyrzeczenia uczynione przez Quirogę i Riego ich woysku tak były uważane, iakoby ie sam Naród uczynił.

Wielu Deputowanych przełożyło, by w przyszłości w sprawach kościelnych nieposyłano pieniędzy do Rzymu.

Municypalność miasta Kadyxu rozporządziła, aby statny świętych znayduiące się dotąd na placach publicznych przeniosione były do kościołów i nigdy w przyszłości nie były podobnie stawiane; równie zakazano procesyy nocnych i składek nie maiących zamiaru dobroczynności.

Stany (*Cortes*) przyięły napis na pieczęci swoiey: *Sic erat in fatis.* Herb, wystawia księgę Konstytucyi na ułomku słupa.

Z Barcellony donoszą, że Jenerał Milans del Bosch towarzysz Jenerała Lascy przybył tamże; Jenerał ten uszedł był od zagrożoney sobie śmierci. Zwłoki Lascego przywieziono z Maiorki i pochowano ie niedawno z uroczystością.

Namieniliśmy we wczorayszey naszey gazecie o wskazaniu na wygnanie z Madrytu Jenerała Riego wraz z innemi znacznemi członkami klubu Fontara de Oro, co potwierdza się przez obszernieysze wiadomości z pomienioney stolicy z d. 6. Września, za które Monitor Paryzki nieiako zaręcza.

Wiadomo, że Jenerał Riego, przybywszy do Madrytu z powodu odebranego powtórnie rozkazu, aby udał się na mieysce przeznaczenia swoiego do Gallicyi i rozpuścił będący korpus na wyspie Leonu, nadaremnie starał się w tey mierze odmienić postanowienie Króla i Rządu. W skutek iego starań odebrał nowe rozporządzenie dla poddania się rozkazowi, co atoli żadnym sposobem nie zgadzało się z zamiarem Jenerała i stronnictwa które go sciągnęło; wszystkich przedsięwzięto środków, ożeby zapewnić skutek swoiego oporu, by więc wzbudzić namiętności i stronnikom podać broń w ręce udał się Riego na d. 31. Sierpnia wieczor do teatru, mniey uważny by się tam nie wystawił w sposobie śmiesznym, zaśpiewał piosnkę i powtórzył onę kilka razy chcąc iey nauczyć będących na parterze, którey strofy kończyły się w wyrazach prostych. Pieśń ta we dwa dni poźniey dała powód do rozruchu grożącego krwi rozlewem. Dnia 3. Sierpnia był znowu Riego na uczcie daney mu przez towarzystwo patryiotyczne, na którey atoli nie chciał bydź Jenerał Quiroga, naganiaiąc postępowanie swoiego towarzysza.

Tego samego wieczora dano w teatrze Xiążęcym przedstawienie na część Riego; była to nowa sztuka: Henryk III. Król Kastylii, nieodznaczaiąca się niczem innem, iak tylko mnóstwem przysłowiów rewolucyynych. W tem wszczęła się mocna sprzeczka między naczelnikiem politycznym i Riego, ten hałas zmusił go do opuszczenia loży municypalności. Naczelnik polityczny oświadczył parterowi, iż aktorowie nie będą śpiewać żądaney piosnki, ponieważ nie była obwieszczona afiszami co i zakazał aktorom. Nastąpił straszny zgiełk iuż chciano wedrzeć się do loży naczelnika politycznego, widziano gołe pałasze, zebrała się podwoyna straż teatralna, ponabiiano broń na ulicy; zamknięto przedstawienie a naczelnik polityczny udał się pod zasłoną do pałacu.

Ostatni ten wypadek przekonał Rząd o potrzebie trzymać na wodzy zgromadzenia Ludu i na d. 4. uczyniono przełożenie Stanom (Cortes) w celu ściesnienia swawoli tak zwanych towarzystw patryiotycznych. Przełożenie to niezwyczaynem ieszcze sposobem w tem zgromadzeniu, większością głosów odesłano do Kommyssyi; tymczasem Rząd osądził następuiące przedsięwziąć środki: Jenerał Riego pozbawiony został swoiego mieysca iako Jeneralny Kapitan Galicyi i wskazany na wygnanie do Oviedo mieysca swoiego urodzenia; podobnież Pułkownik San Miguel, tegoż Adjutant autor iego odezwy, do Zamery; Jenerał Velasco, Gubernator Madrytu, do Valladolidy, Pułkownik Artyleryi Man-

zanaros, do Katalonii, a Kapitan Nunez do St. Sebastian.

D. 5. chciał Riego stanąć przed kratkami Stanów (Cortes) i zrobić im przełożenie, ponieważ tego nie dozwolono przesłał ie Sekretarzom tego widziału. Stany (Cortes) dalekie od przyięcia tego, zgodziły się zupełnie na środki przez Rząd przedsięwzięte.

D. 6. rano o godzinie 4. udał się Jenerał Riego pod zasłoną 20 ludzi iazdy do Asturyi. Podczas sześciodniowego pobytu Jenerała Riego w Stolicy panowało nieustanne zamieszanie i silenia się, nie minęła żadna noc bez spisku i rozwiązania proiektów; natłok był nieustanny, Rząd zawsze zgromadzony, załoga ciągle pod bronią. Szczęściem przedsięwzięto stosowne środki, a wszystkie usiłowania stronnictwa żądaiącego odwołania Riega rozbiły się na wytrwałości sposobu myślenia mieszkańców, zmordowanych podobnemi rozruchami i dobrem postępowaniu 10 tysięcy załogi, którą żadne intrygi uwieść nie mogły.

Twierdza Hiszpańska Ceuta na brzegach Afryki była na d. 9. Sierpnia w niebezpieczeństwie ognia, który rozłożyli Maurowie, zagrażał on magazynowi prochowemu; atoli załoga zrobiła wycieczkę i wcześnie ieszcze ugasiła ów ogień.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Na posiedzeniu Izby Wyższey z d. 4. i 5. po wysłuchaniu P. Ludwiki Dumont badano 32 świadków przeciwko Królowey, których wszystkie zeznania ściągaią do nie przystoynego i powiększey części obrzydliwego zachowania się z Bergamim. Na końcu (iak dalece te wiadomości dochodzą) badano pewnego Sachi, który blisko rok zostawał w służbie Królowey podowczas Xiężney Walii iako koniuszy. Sądzą, iż skoro się ukończą badania świadków przeciwko Królowey, Attornay Jenerał odczyta całe dotychczasowe postępowanie w tey sprawie i Izba odroczoną zostanie na dwa lub trzy miesiące, aby Królowa miała czas uczynić przygotowanie do obrony.

Na posiedzeniu Izby Wyższey z d. 6 b. m. doniosł Attorney Jenerał, iż wielu świadków z okolicy Lugano maiący ważne uczynić zeznania przeciwko Królowey iadąc do Londynu, dowiedziawszy się o obelgach wyrządzonych podrzednikom pod czas ich przybycia do Doweru, powrócili nazad z Beauvais będąc iuż na drugiey stacyi z tey strony Paryża. Gdy wiadomość ta doszła do Anglii, posłano natychmiast za nimi dla uspokoienia ich i zniewolenia do powrotu. Ponieważ przez to zayść musi zwłoka, zatem Attorney Jenerał widzi się bydź obowiązanym udzielić Izbie tey okoliczności i zapytać się: czyliby z powodu wyraznego żądania, dla dokładnego rozpoznania niniejszey sprawy nie było zgodne z zamiarem zawiesić postępowanie prawne do przybycia tych świadków. — PP. Brougham i Denman sprzeciwili się temu wnioskowi; a po długich rozprawach rozwiązanie tego pytania odłożono do dnia następuiącego. Dnia tegoż 7. Września, po otworzeniu posiedzenia, oświadczył Attorney Jenerał, że podług odebranych wiadomości z Medyiolanu przybycie świadków wspomnionych ieszcze bardziey spoźnione bydź może, zatém odstępuie od swoiego wczorayszego wniosku. — Stosownie więc do tego oświadczenia rzekł P. Brougham, iż śledztwo to uważa za ukonczone i żądał, aby raz ieszcze stawiony był Maiocchi dla uczynieniu mu wzaiemnego pytania. Po czém zabrał głos Sollicytor Jenerał, w celu odczytania całego prawnego postępowania, które nie było ieszcze skończone przy oddaniu gazet Londyńskich wieczornych pod prassę na d. 7.

Kuryier życzy szczęścia mieszkańcom części miasta, w którey mieszka Królowa (St. James-Squarre) z powodu, że pospólstwo dokuczaiące im od dawna krzykiem i hałasem zmnieysza się codziennie; w d. 5. większa część pospólstwa składała się w owey okolicy z Polycyiantów. Gazeta Globe donosi, że oddział gwardyi konney postawiono przy wnyyściu do St. James Park, dla zasłonienia Xiecia Wellingtona i innych Parów przeciwko nieprzyzwoitościom, których doświadczali od pospólstwa, udaiąc się do Parlamentu i na powrót.

Po przeczytaniu całego postępowania w sprawie przeciwko Królowey przez Sollicitora Jenerała w Izbie Wyższey na d. 7., zwrócił mowę swoię Lord Kanclerz do P. Broughama i chciał się dowiedzieć czyli zaraz rozpocznie obronę Królowey, lub czyli żądać będzie do tego czasu? — Po wzaiemnych oświadczeniach rzekł P. Brougham, iż w tey mierze musi dopiero zasiągnąć rozkazów Królowey i dla namyślenia się żąda odłożyć to do południa dnia następuiącego, co też i dozwolono.

Na posiedzeniu z d. 8. oświadczył P. Brougham, iż natychmiast przystąpić chce do obrony. — Lord Kanclerz zapytał potém: czyli gotów iest do stawienia swoich świadków? — P. Brougham odpowiedział bar-

[illegible]ko słabem głosem, iż może bydź, rzekł: może bydź, że tylko dwie klassy będzie świadków, z których iedni będą mogli zaraz bydź stawieni; względem zaś drugich będzie żądał [illegible]esu. — Lord Lauderdale uznał rozłączenia to za nie należyte, iak dalece ostatnia klassa świadków stanąć ma na udowodnienie obrony Królowey; albowiem, gdy obrońca Królowey mówi, iż badanie świadków przynaymniey w części zwleka na czas poznieyszy, więc Izba słuchałaby tylko twierdzeń bez dowodów. — Lord Kanclerz przystąpił do tego zdania, i oświadczył, że postępowanie przełożone przez Pana Brougham iest przeciwne zasadom fundamentalnym prawodawstwa. Dozwolony zostanie wszelki czas zdaiący się bydź potrzebny Królowey; atoli obrona nie może bydź żadnym sposobem rozłączona od badań świadków. — Do zdania tego przystąpił Lord Liverpool, po czem Lord Kanclerz wniosł: aby Izba oświadczyła obrońcom prawnym Królowey, iż wolno im iest rozpocząć zaraz obronę, pod warunkiem, by oraz wprowadzili i wszystkich świadków; w razie zaś gdyby tego nie mogli uczynić zostawiony im będzie potrzebny do tego czas." — Wniosek ten przyięto po nie iakich rozgrawach 163 głosami przeciwko 60.— P. Brougham żądał potem czasu namyślenia się do dnia następuiącego rano godziny 10.

Listy prywatne z Londynu donoszą, że P. Brougham żądał dwóch miesięcznego czasu i takowy został mu dozwolony.

Kommandor Thuisy, sprawuiący interesa Zakonu Maltańskiego, ogłasza w gazetach Londyńskich, że Pan Bergami nie iest Kawalerem Maltańskim; wprawdzie otrzymał on krzyż kawalerski w Catanii, ponieważ przedstawiono go fałszywie Zakonowi, iako człowiekia godnego Stanu i urodzenia; że zaś wnet się inaczey okazało, upoważniony zatem iest zanieść skargę względem tego oszukaństwa i protestować się przeciwko godności Kawalerstwa Bergamiego.

Francyia.

Monitor z d. 9. Września zawiera wyrok Królewski wydany na d. 1. Sierpnia, mocą którego cofnione są rozporządzenia z d. 9 Kwietnia 1817, znoszące Sekretarzów Jeneralnych Prefektur, i z d. 6. Listopada t. r. ograniczaiące liczbę członków rady Prefekturalney na trzech do póki w tey mierze co innego nie nastąpi. Podług wyżey namienionego rozporządzenia mogą także Sekretarze Jeneralni za upoważnieniem Ministra Spraw Wewnętrznych i pod zarządem Prefekta zawiadywać obwodem głownego mieysca Departamentu. — Rozporządzenie to poprzedza zdanie sprawy Ministra Spraw Wewnętrznych Hrabiego Simeon do Króla, w skutek którego zostało wydane owo rozporządzenie. Kommissyia Izby Parów badała znowu na d. 7. Września 5 świadków i 4 obwinionych. — Dziennik rozpraw zapewnia, że Pułkownik Sausiet aresztowany został nie z powodu udziału do spisku, lecz w skutek wyiątku prawa przeciwko spokoyności publiczney i na rozkaz zatwierdzony przez trzech Ministrów; będąc podczas wydania owego rozkazu na wsi przybył i sam stawił się dobrowolnie do więzienia.

Kommissyia Izby Parów słuchała znowu na d. 9. Września trzech obwinionych i trzech świadków. — Gazeta Bruxelska „Wyrocznia" uznaie za fałsz wiadomość umieszczoną w gazecie Paryzkiey, iakoby zbiegli z Cambrai Officerowie Legii Sekwany zaciągnąc się mieli za prostych żołnierzy do woyska Belgickiego." Nigdy nie przyymie tak mądry Rząd iakim iest Belgicki w szeregi obrońców wiarołomnych zdrayców. Były Kapitan Gravier, Bouton i Legendre obwinieni o użycie petardy, w skutek wyroku Izby oskarzaiącey stawieni bydź maią przed Sąd (Assis).

Niemcy.

Gazeta powszechna Niemiecka zawiera następuiące treściowe oświadczenie Dworu C. Austryiackiego umieszczone iuż w wielu publicznych pismach względem wypadków Neapolitańskich, które podane zostało Dworom Niemieckim przez za wierzytelnionych u Nich Cesarskich Posłow: „W Wiedniu, d. 25. Lipca 1820. Nayświeższe wypadki w Królestwie Neapolitańskiem obiawiły się widoczniey i mocniey iak iakie inne tego rodzaiu zdarzenia, które w Państwie dobrze i chwalebnie rządzonem, w narodzie spokoynym i z swoiego Rządu zadowolnionym, mogą przez iadowity wpływ sekt rewolucyynych zrządzić mocne wstrzaśnienia i sprowad ić szybki onegoż upadek. Wszakże dowiedziono iest dostatecznie, że same zabiegi Węglarzów bez zwnętrznego popędu, bez żadnego pozoru zrządziły te buntownicze poruszenia, co zmusiły Króla Jmci Neapolitańskiego w przykrey chwili do złożenia Rządu, rozwiązania istnieiących Władz i ogłoszenia kraiowi swemu zupełnie obcey, a nawet tam gdzie ułożoną iest, ieszcze nie doświadczoney Konstytucyi, czyli innemi słowy w mieyscu praw

)(2

nierządu. Jego Cesarka Mość przekonany iest, iż te niespodziewane wypadki uczyniły mocne wrażenie na wszystkich Niemieckich Dworach. Zdarzenie to naucza swym przykładem, iak niebezpieczna iest ważyć lekko i oboiętnie działalność taynych związków i knowanych po taiemnie spisków i iak mądrze postępowali Xiążęta Niemieccy czuwaiąc i powstaiąc z surowością na pierwsze symptomąta kary godnych zamiarów. Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość zaięty iest szczególnie temi nieszczęśliwemi wypadkami z powodu politycznych i osobistych stosunków, przez bliskie pokrewieństwo z wielu Xiążętami Włoskiemi, i przez położenie jeograficzne własnych kraiów. Zaprowadzony porządek polityczny rzeczy w roku 1815 za rękoymią wszystkich Mocarstw Europeeskich, powołał Austryią na naturalnego stroża i obrońcę publiczney spokoyności we Włoszech. N. Cesarz postanowił mocno, uczynić zadosyć swemu wysokiemu powołaniu, oddalać każde postępy burzliwych poruszeń od granic swoich i swoich sąsiadów, nie cierpieć żadnego gwałtownego zamachu na prawa, waruiące traktatami stosunki Xiążąt Włoskich, a ieśliby rozporządzenia ustaw i urządzeń kraiowych nie ziednały dostateczney opieki, postanowił użyć siły. Szczęściem teraźnieysze położenie Mocarstw Europeyskich i duch pokoiu, który wszystkich ożywia, zaręcza, że takowe kroki nie sprowadzą zatargów politycznych ani woyny pomiędzy Państwami. Jeżeli pomimo znaney sprawiedliwości i łaskawości N. Cesarza użyćby wypadło w ostatnim razie owych środków, więc takowe wymierzone byłyby nie przeciwko prawey Władzy, lecz tylko przeciwko zbroynym rozkoszanom. — W takim nawet przypadku, którego niechętnie N. Cesarz dopuszcza, nie chciałby rościć sobie prawa na bezpośrednią pomoc lub przystąpienie ze strony Jego, Niemieckich Związkowych. Potrzebne środki do utrzymania pokoiu i porządku we Włoszech nie należą zupełnie przez prawa fundamentalne do oznaczonego wspolnego działania Związku Niemieckiego; Jego Cesarska Mość daleki iest, aby w tey mierze od wspolnie ustanowionych praw fundamentalnych odstępować, owszem gotówy iest do wszystkich natężeń i poswieceń się, by przypadek takowego wspólnego działania i każde niebezpieczeństwo, któreby go mogło sprowadzić oddalał naysilniey od granic obwodu Związku Niemieckiego. Z tąd wazną i życzliwą iest rzeczą, aby Austryia poświęcaiąc tak powszechnie użytecznym i zbawiennym przedsięwzięciom swoie staranie i siły, polegać mogła zupełnie na niezachwianym pokoiu wewnętrznym Niemiec. Jakkolwiek teraz i w przyszłości zatrudnić może Jego Cesarską Mość los Włoch, N. Cesarz niemniey przez to będzie miał zawsze iednakowy udział do interesów Niemieckich i uczyni zadosyć swoim obowiązkom w całem obięciu iako Członek Związku. — N. Cesarz tak niewymownie zadowolniony i zaspokoyony iest, że wyrzec może, iż dopóki Niemieckie Dwory kierowane będą owem żywem uczuciem obowiązku włożonego na nich przez teraźnieysze trudne położenie swiata politycznego i owym duchem zgody, wytrwałości i mądrości, który się obiawił bezprzecznie w ostatnich naradach Wiedeńskich i który od czasu zamknięcia tych narad okazał się naygodniey ze strony niektórych pierwszych Niemieckich Rządów, to nie trzeba obawiać się będzie niczego o naszą wspolną Oyczyznę. Niemcom pozostaie wielka sława, ieźli przez mądrość i wytrwałość swoich Rządców w nieporuszonem utrzymaniu swoich istnieiących urządzeń, wiernym sposobie myślenia swoich ludów w potężney rękoymii swego Zwiazku znaydą środki potrzebne, aby wśrod nawałności czasu wszystkiemu zagrażaiącego, utrzymali pokoy wewnętrzny, prawny porządek, niepodległość, godność i swoy dawny charakter. Jego Cesarska Mość przekonany, że nikt z zacnych Niemieckich Związkowych nie będzie oboiętnym na ten zaszczyt i Sam N. Cesarz poczyta się za szczęśliwego, iż miał udział do tego w przekonaniu, że dla tak wielkiego i znakomitego celu, nie ociągał się z usiłowaniem i ofiarami."

Przed kilku dniami przybył do Frankfortu Hrabia Gottorp z Bazylei, gdzie od kilku lat mieszkał, aby tam przepędzić teraźnieyszą iesień i zimę.

Dania.

Ponieważ okręt przybyły z Indyi Wschodnich do Kopenhagi przywiózł suknie należące do zmarłego Kapitana w Algierze na zarazę, i takowe zostały wyłożone na ląd bez uwiadomienia o tem zwierzchności i należnego z niemi postąpienia, zatem dom ten, do którego pomienione suknie zaniesiono, zamknięty i wypadek takowy publicznie został ogłoszony. Wspomniany dom otoczony iest strażą woyskową, nikt nie może do tego wniyść ani z tego wyyść.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.